

lees

vonnis

RECHTBANK 'S-GRAVENHAGE

Sector civiel recht - voorzieningenrechter

zaak- / rolnummer: 426153 / KG ZA 12-929

Vonnis in kort geding van 13 september 2012

in de zaak van

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
Exportslachterij Clazing B.V.,
gevestigd en kantoorhoudende te Zevenhuizen (gemeente Zuidplas),
eiseres,
advocaat mr. M.H.L. Hemmer te Breda,

tegen:

C tevens handelend onder de naam **A Producties**,
wonende te I
gedaagde,
advocaat mr. M.F.A. Enait te 's-Gravenhage.

Partijen worden hierna respectievelijk aangeduid als 'Clazing' en 'C'.

1. Het procesverloop

Clazing heeft C op 3 september 2012 doen dagvaarden om op 11 september 2012 te verschijnen ter zitting van de voorzieningenrechter van deze rechtbank. De zaak is op die datum behandeld.

C heeft ter zitting verzocht om aanhouding van de mondelinge behandeling zodat hij in de gelegenheid is om tijdig voor die zitting stukken over te leggen ter onderbouwing van zijn verweer. Clazing heeft daartegen bezwaar gemaakt. De voorzieningenrechter heeft het verzoek afgewezen. Daarbij heeft hij in aanmerking genomen het spoedeisend karakter van de zaak, de datum van de dagvaarding (acht dagen voor de zitting) en de omstandigheid dat Clazing C reeds bij brief van 22 augustus 2012 heeft gewezen op de (naar haar mening) onrechtmatigheid van zijn artikelen, waarna zij per e-mail van 28 augustus 2012 een kort geding heeft aangekondigd. C is naar het oordeel van de voorzieningenrechter hierdoor voldoende in de gelegenheid geweest om zijn verweer tijdig voor de zitting met stukken te onderbouwen.

Vervolgens heeft C de voorzieningenrechter achtereenvolgens tweemaal gewraakt. Beide verzoeken zijn door de wrakingskamer afgewezen.

C heeft na de mondelinge behandeling verzocht om diverse producties in het geding te mogen brengen. Clazing heeft hiertegen bezwaar gemaakt. De voorzieningenrechter heeft het verzoek afgewezen wegens strijd met een goede procesorde en het beginsel van hoor en wederhoor. De voorzieningenrechter wijst in dit verband ten overvloede op artikel 6.2 van het procesreglement kort gedingen rechtbanken sector civiel/familie waarin staat vermeld dat stukken zo spoedig mogelijk moeten worden ingediend, dat stukken die niet dienovereenkomstig zijn ingediend door de voorzieningenrechter buiten beschouwing

kunnen worden gelaten en dat stukken die binnen 24 uur (één werkdag) vóór de terechtzitting worden ingediend, in beginsel buiten beschouwing worden gelaten. C heeft niet althans onvoldoende onderbouwd waarom in zijn geval zodanig van dat uitgangspunt zou moeten worden afgeweken dat overlegging na de behandeling ter zitting is toegestaan.

De voorzieningenrechter heeft bij zijn oordeel in aanmerking genomen de overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting en derhalve het door partijen voorgedragen gedeelte van hun pleitnotities.

Op 13 september 2012 is door middel van een verkort vonnis uitspraak gedaan. Het onderstaande vormt daarvan de uitwerking.

2. De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 11 september 2012 wordt in dit geding van het volgende uitgegaan.

2.1. Clazing is een kippen slachterij die zich al verscheidene jaren richt op de markt voor kippen die volgens de islam 'halal' zijn geslacht. Zij bedient daarmee de binnenlandse en buitenlandse markt.

2.2. C is een televisiemaker, schrijver en columnist.

2.3. Recentelijk heeft de Raad van Oelama Nederland, een raad van islamitische schriftgeleerden, een bezoek gebracht aan Clazing. Na dit bezoek heeft deze raad het volgende op zijn website vermeld (hierna: het decreet):

"Heden Zondag 12 Augustus 2012 om 16.00 uur, heeft er in Rotterdam een zitting plaatsgevonden van de Oelamaa-e-Kiraam, Waarin er gesproken is over het Halaal of Haraam zijn van de geslachte kippenvlees. In het bijzonder is er informatie ingewonnen over de geslachte kippenvlees van het slachthuis "Clazing, b.v". Er is onderzocht dat daarop het moment van slachten niet op elke kip individueel "Bismillahi Allahu Akbar" wordt opgezegd hierdoor is het nuttigen van deze kippen voor de Hanafite Muslims van de Ahle Sunnah niet toegestaan.

Deze beslissing is unaniem door alle aanwezige Oelamaa aangenomen.

(...)"

2.4. Kort hierna heeft C een artikel op diverse websites geplaatst dan wel laten plaatsen met de titel "het vergif van Clazing". Dit artikel (hierna: artikel 1) luidt als volgt:

"(...)

Het vergif van Clazing

Over de kippen slachterij van Clazing B.V. valt een dik boekwerk te schrijven.

[afbeelding]

Hoe is het mogelijk dat kippenvlees van een slachthuis waar de Maleisiërs zo geschokt op reageerden, de Zuid-Afrikaanse zakendelegatie gillend wegrende en dat volgens de islamitische fiqh-regels niet eens aan de huisdieren gevoerd mag worden, doodleuk in onze eigen slagerijen wordt verkocht?

Afgelopen week verklaarde de Surinaamse Raad van Oelama 'Clazing-kip' haram voor consumptie. Het decreet – dat maar liefst door 15 imams werd ondertekend – bracht de gehele Surinaamse gemeenschap in rep en roer. Volgens een van de Surinaamse imams bestrijkt de kippen slachterij Clazing B.V. ongeveer 80% van de islamitische markt in Nederland. Dat betekent dat halal kip van het ene op het andere moment de exclusieve status verkreeg van kaviaar. De vraag die dan ook rees

was: 'Waar moeten wij Surinaamse moslims nu onze halal kip vandaan halen?' Een serieus probleem. Zeker nu het nieuws langzaam overwaait naar de Marokkaanse en de Turkse gemeenschappen die – religieus gescherpt in deze gezegende maand ramadan – het zekere boven het onzekere verkiezen.

Over de kippenslachterij Clazing B.V. valt een dik boekwerk te schrijven. In 2008 verscheen een choquerend artikel in het Vleesmagazine waarin de slachterij voor het eerst publiekelijk in opspraak raakte. Clazing werd destijds in verband gebracht met de vleesbedrijven CSFF en Deltrein in Stekene. Deze bedrijven werden door de Belgische Justitie ervan verdacht ruim 250 ton inferieur kippenvlees te hebben verwerkt in frituursnacks. In het vlees werden onder meer afval van shoarmazaken, beenderen van schapen, blikjes, messen, moersleutels en verband aangetroffen. Volgens de Belgische autoriteiten was het vlees alleen geschikt voor de productie van honden- en kattenvoer.

"Verbazingwekkend. Ik moet namelijk de hond die moersleutels en messen kan slikken nog tegenkomen. Of het moet een fakir-achtige hond zijn."

Clazing B.V. zag echter euro-tekens en nam maar liefst 3500 kilo van deze vleesbedrijven af. Het slachthuis verkocht de slachtafval-snacks vervolgens door als halal-vlees. Voor alle duidelijkheid; Clazing B.V. werd ook toen halal gecertificeerd door H.Q.C. (Halal Quality Control) van de uiterst omstreden Syriër Abdul Munim Al Chaman een invloedrijke dinosaurus in de malafide wereld van halal-certificering. Als gevolg daarvan kwamen duizenden kipfrikandellen en -hamburgers terecht op de borden van onze lieve broeders en zusters. Het vlees werd nauwelijks teruggevonden; alles is keurig verorberd. Zoals het goede moslims betaamt.

[afbeelding]

Maar de duistere soap rondom Clazing gaat verder. Wat weinigen weten is dat Maleisische halal-inspecteurs eind 2011 o.a. Clazing B.V. hebben bezocht, waar ze ter plekke een hartverzakking kregen. De inspectie van de Maleisische Halal Autoriteit bracht grote misstanden aan het licht. Volgens JAKIM was het toezicht van de certificeerders, alsmede de slachtmethode, slecht; vele technische aspecten, het slachten en onder andere de bedwelming werden afgekeurd. De kippen waren dan ook haram voor consumptie.

Een directielid van de Maleisische Halal-Autoriteit JAKIM heeft dan ook per mail aan de Volkskrant laten weten:

"Geen enkele certificeerder die zijn verantwoordelijkheid als moslim serieus neemt, zou dat vlees als halal accepteren."

Ook eind vorig jaar stond Clazing B.V. onder het "toezicht" van H.Q.C. Het Maleisische importverbod voor halal-vlees uit Nederland is echter nog steeds van kracht.

In maart 2012 deed een Zuid-Afrikaanse zakendelegatie – met onder hun een lid van de welbekende halal-certificeerder SANHA – Nederland aan. In hun zoektocht naar een betrouwbare halal-leverancier voor een islamitische fastfoodketen stuitten ze op Clazing B.V. Na wederom een schokkende ervaring in het slachthuis besloten ook zij om geen 'halal' kippenvlees uit Nederland te dulden. Dit is nog maar het topje van de ijsberg. De kernvraag blijft echter; hoe is het mogelijk dat kippenvlees van een slachthuis waar de Maleisiërs zo geschokt op reageerden, de Zuid-Afrikaanse zakendelegatie gillend wegrende en dat volgens de islamitische fiqh-regels niet eens aan de huisdieren gevoerd mag worden, doodleuk in onze eigen slagerijen wordt verkocht?

De Surinaamse Raad van Oelama stuurde vorige week een zeskoppige delegatie op Clazing B.V. af, mede dankzij de geruchten dat de slachters van Clazing niet bij ieder kip de basmallah zouden uitspreken. Na een grondige inspectie en individuele gesprekken met 7 slachters namen de imams hun verantwoordelijkheid en verklaarden alle kip van Clazing haram voor consumptie.

Nieuwsgierig als altijd wilde ik deze vermeende barbarij wel eens met mijn eigen ogen zien. Een afspraak met Clazing voor dinsdag 14 augustus en een eventuele bezichtiging van het bedrijf werd allerjijl door de heer Ali Ben-Salah van Halal Correct – het bedrijf dat wonderlijk genoeg sinds een week Clazing B.V. óók halal certificeert – telefonisch geannuleerd. Voor zinnig commentaar –

*behalve het dreigen met juridische stappen en het via zijn 'connecties' boycotten van enig 'subjectief' artikel van mijn kant – was de Tunesiër niet bereikbaar. Maar wat de gepromoveerde ex-slager Ben Salah niet beseft is dat we niet leven in een Arabisch dictatoriaal regime; intimidatie werkte misschien vroeger in zijn eigen geboorteland, maar niet hier. En Clazing? Die is de lachende derde en heeft de zoveelste al dan niet onnozele halal-certificeerder voor zijn karretje weten te spannen. Want los van of het bedrijf nu wel of niet halal slacht; Clazing B.V. is doordrenkt van twijfel en heeft een bewezen geschiedenis van minachting voor de islam en de moslim-consument. De slachtboeren van Clazing wisselen van certificeerder wanneer het hun uitkomt, en huren ze in zodra ze negatief in het daglicht komen te staan om voor ze in de bres te springen.
"Ik zou zeggen: trek uw eigen conclusie.*

Cl

*PS. Clazing B.V. heeft een EG-nummer: 5811. Aan de hand van dit nummer kunt u de kipproducten van Clazing herkennen. Vraag – indien u dit niet ongemoeid laat – uw slager of hij inkoop bij Clazing B.V. en anders om het EG-nummer EG 5811 NL.
(...)"*

2.5. Cl heeft Clazing vóór de publicatie van dit artikel niet om informatie of om een toelichting gevraagd.

2.6. Bij brief van 22 augustus 2012 heeft de advocaat van Clazing onder meer aan C bericht:

*"(...)
Namens cliënte, Exportslachterij Clazing BV (Clazing) bericht ik u als volgt naar aanleiding van uw publicatie "Het vergif van Clazing" en uw latere verzoek per e-mail van 18 augustus jl. om informatie.*

*(...)
Het artikel staat bol van onjuistheden en halve waarheden. U heeft verzuimd om dienaangaande hoor- en wederhoor te plegen bij Clazing, hetgeen eenvoudig, bijvoorbeeld telefonisch of per e-mail had gekund. Pas na plaatsing van uw artikel heeft u Clazing benaderd met een aantal specifieke vragen. U presenteert zich daarbij als de "Inspectiedienst Halalpolitie".*

*(...)
Naar de mening van Clazing is uw artikel tendentius, lasterlijk en daarmee onrechtmatig. Dat zal in het onderstaande worden toegelicht. Deze toelichting bevat tevens het antwoord op de door u gestelde vragen voor zover die hierboven nog niet zijn beantwoord.*

*(...)
Het spreekt voor zich dat Clazing als gevolg van uw onjuiste, tendentieuze berichtgeving omvangrijke schade lijdt. (...) Clazing houdt u aansprakelijk voor alle als gevolg van uw publicatie geleden en nog te lijden schade.*

Op grond van het bovenstaande verzoek en sommeer ik u namens Clazing om uiterlijk op 23 augustus om 16.00 uur:

- Uw artikel (...) te verwijderen.
- Uw artikel te rectificeren (...)

Indien u niet uiterlijk op genoemd tijdstip aan deze sommatie heeft voldaan, behoudt Clazing zich het recht voor om u zonder nadere aankondiging in rechte te betrekken. (...). Tot slot bericht ik u dat u nog steeds van harte welkom bent voor een bezoek aan de slachterij van Clazing zodat u persoonlijk kunt aanschouwen dat het slachtproces van Clazing volledig halal is.

(...)"

2.7. Op 28 augustus 2012 heeft de advocaat van Clazing aan C (samengevat) gemaaild dat Clazing geen gevolg heeft gegeven aan de sommatie en niet is komen opdagen op de afspraak die de dag ervoor bij Clazing zou plaatsvinden, zodat een kort geding onvermijdelijk is geworden.

2.8. Op 30 augustus 2012 heeft C een tweede artikel gepubliceerd, getiteld: "de beschermheer (waliy) van Clazing" (hierna: artikel 2). Hierin staat onder meer het volgende:
"(...)

Anderhalve week geleden stapte ik een islamitische buurtsuper van een bevriende relatie binnen. Eén van de eerste dingen die hij mij stomverbaasd vanachter zijn toonbank toeriep was: "Wat heb je gedaan? Iedereen weet het!" En daarna met een enigszins beteuterd gezicht: "Ik raak mijn Clazing-kip niet kwijt". Ik draaide me om naar zijn koelvakken en inderdaad, ze waren tot de nok gevuld met het vergif van Clazing.

(...)

De column Het vergif van Clazing heeft sindsdien flink wat stof doen opwaaien. Veel moslim-consumenten namen het decreet van de Surinaamse imams en mijn daaraan gekoppelde column bloedserieus, en lieten de Clazing-plofkip waar mogelijk links liggen. Echter het merendeel van de moslimse grossiers en de poeliers heeft mij deze 'pennenstreek' – waarin ik het decreet aan een breder moslimpubliek bekend maakte – niet in dank afgenomen.

(...)

De niet-islamitische slachtboeren van Clazing B.V. kwamen ook in het verweer. Zij schakelden hun advocaat in en spannen – terwijl ik deze column schrijf – een rechtszaak aan; een verwoede poging om mij voortijdig de mond te snoeren en tegelijkertijd voor de geleden schade aansprakelijk te stellen. Dat zal mij op mijn beurt een halal-worst wezen, want ik heb nog veel meer schandalen uit de Clazing-beerput gediept die ik ook binnenkort zal publiceren. De gijbeker moet tot de laatste druppel leeg, en ik zal niet rusten totdat iedere moslim-consument beseft wat voor rotzooi hij de afgelopen tien jaar dankzij Clazing B.V. voorgescheteld kreeg.

Maar waren het alleen maar de slachtboeren waarmee ik als schrijver moet dealen...

(...)

Op speciaal verzoek heeft inmiddels ook SANHA – een van de grootste, oudste en meest gerespecteerde halal-certificeerders van Zuid-Afrika – gereageerd op de commotie rondom de halalwaardigheid van de Clazing-plofkip. In een officiële verklaring stellen zij dat zij tot op heden geen Nederlands pluimveevlees als halal accepteren. Dienovereenkomstig is het voor alle door SANHA geïnspecteerde bedrijven strikt verboden om deze pluimveeproducten in te voeren of te verhandelen; een verklaring die mijn betoog alleen maar versterkt. Waarom zou wat niet goed genoeg is voor Maleisische en Zuid-Afrikaanse moslims wel goed genoeg zijn voor ons Nederlandse moslims? Is En alle mooie praatjes van Abdelfatteh Ali Salah ten spijt; het decreet van de Surinaamse Raad van Oelama is nog steeds niet ingetrokken.

(...)

C

*Televisiemaker en schrijver
Inspectiedienst Halalpolitie*

3. Het geschil

3.1 Clazing vordert – zakelijk weergegeven –

- I. C₁ te bevelen artikel 1 althans links naar dat artikel binnen 3 uur na betekening van dit vonnis van internet te verwijderen en voor zover C₁ daartoe niet zelf in staat is, binnen 3 uur na betekening van dit vonnis de beheerders van websites (waaronder maar niet beperkt tot wijblijvenhier.nl) waarop het artikel althans links naar het artikel zijn geplaatst, schriftelijk te verzoeken, met meezending van het vonnis, het artikel per omgaande te verwijderen en binnen 24 uur na betekening van het vonnis het bewijs van deze aanschrijving aan de advocaat van Clazing te verschaffen;
- II. C₂ te bevelen artikel 2 althans links naar dat artikel binnen 3 uur na betekening van dit vonnis van internet te verwijderen en voor zover C₂ daartoe niet zelf in staat is, binnen 3 uur na betekening van dit vonnis de beheerders van websites waarop het artikel althans links naar het artikel zijn geplaatst, schriftelijk te verzoeken, met meezending van het vonnis, het artikel per omgaande te verwijderen en binnen 24 uur na betekening van het vonnis het bewijs van deze aanschrijving aan de advocaat van Clazing te verschaffen;
- III. C₃ te bevelen binnen 3 uur na betekening van dit vonnis de twee artikelen te rectificeren door de door Clazing voorgestelde rectificatietekst (hierna cursief gedrukt) althans een alternatieve tekst die de voorzieningenrechter juist acht, zonder begeleidend commentaar en in duidelijk leesbaar gebruikelijk lettertype en gebruikelijke lettergrootte (minimaal Arial 10), bovenaan de homepage van de websites

..... te (doen) plaatsen en een maand daar geplaatst te laten, alsmede om deze tekst met het verzoek tot plaatsing te sturen naar (de beheerders van) websites en andere media die aandacht hebben besteed aan het artikel, waaronder maar niet beperkt tot www.wijblijvenhier.nl, www.moslimvandaag.nl en www.nieuws.marokko.nl en om binnen 24 uur na betekening van het vonnis de bewijzen hiervan aan de advocaat van Clazing te verschaffen;

“Geachte lezer,

Hierbij wil ik mijn artikel “Het vergif van Clazing” en het artikel “De beschermheer (waliy) van Clazing” rectificeren. In deze artikelen stel ik ten onrechte:

- *dat in moslim slagerijen Clazing vlees verkocht wordt dat volgens de islamitische fiqh-regels niet eens aan huisdieren mag worden verkocht;*
- *dat de inspectie van de Maleisische halal autoriteit grote misstanden bij Clazing aan het licht bracht, waaronder een onjuiste slacht- en bedwelmingsmethode;*
- *dat “Clazing B.V. is doordrenkt van twijfel en een bewezen geschiedenis van minachting voor de islam en de moslim-consument heeft”;*
- *De Clazing wisselt van certificeerder wanneer het Clazing uitkomt, en ze inhuren zodra ze negatief in het daglicht komen te staan om voor ze in de bres te springen.*
- *Dat er nog niet gepubliceerde schandalen rond Clazing zouden spelen.*
- *Dat de moslim-consument de afgelopen 10 jaar dankzij Clazing rotzooi voorgeschoteld kreeg;*

Ten onrechte heb ik de suggestie gewekt dat Clazing incorrect gehandeld heeft rond een partij vervuild vlees van een Belgische leverancier van Clazing. Ten onrechte heb ik de suggestie gewekt dat ervaringen bij Clazing specifieke aanleiding waren voor de Maleisische halal-autoriteit om geen vlees meer uit Nederland te importeren. Ten onrechte heb ik gesteld dat een Zuid-Afrikaanse delegatie geschokt zou zijn door een bezoek aan Clazing. Ten onrechte heb ik gesuggereerd dat er een officiële beoordeling van Clazing door SANHA heeft plaatsgevonden en dat deze negatief was. Bovenstaande onjuiste beweringen heb ik gedaan zonder voorafgaand wederhoor te plegen bij Clazing.

Ik bied mijn excuses aan voor de onjuistheden en het misplaatste tendentieuze karakter van het artikel.

”

- IV. C te verbieden nieuwe uitingen te doen waarin gesteld of gesuggereerd wordt dat Clazing-vlees giftig, inferieur of te bestempelen als rotzooi (of vergelijkbare termen) is of niet dan wel slechts te consumeren is door dieren en/of waarin overige feitelijke onjuistheden over Clazing staan;
- V. C te veroordelen tot betaling van een dwangsom van € 5.000,- per geval of per dag dat gedaagde in strijd handelt met de onder I, II. en III. beschreven geboden en verboden;
- VI. te bepalen dat C een bedrag van € 5.000,- aan eiseres dient te betalen bij wijze van voorschot op schadevergoeding.

3.2. Daartoe voert Clazing onder meer, zakelijk weergegeven, het volgende aan. Binnen de islamitische wetscholen verschillen de meningen over de vraag wanneer een slachtproces halal is. Sommigen stellen daaraan strengere eisen dan anderen. Clazing voldoet voor het overgrote deel aan de strengste eisen en aan strengere eisen dan andere grootschalige halal-slachterijen. Recentelijk heeft Clazing de Raad van Oelama ontvangen. Die raad bleek de mening toegedaan dat het vlees van Clazing niet als halal kon worden beschouwd omdat niet kon worden vastgesteld dat op dat moment bij iedere kip afzonderlijk het gebed “Bismillahi Allahu Akbar” (hierna: het gebed) werd opgezegd. Clazing heeft aangegeven ook aan de strengere eis te willen voldoen, maar heeft niet kunnen voorkomen dat het decreet is uitgevaardigd. Het is niet onrechtmatig om aan dit decreet aandacht te besteden, mits dat genuanceerd gebeurt. Dit heeft C echter niet gedaan. Hij heeft in artikel 1 slechts zijdelings de uitspraak van de raad vermeld. Hij heeft echter nagelaten de reden van het decreet te noemen en hij heeft in het artikel voorts diverse beschuldigingen jegens Clazing geuit, met name wat betreft vele misstanden die bij Clazing zouden spelen waar instanties geschokt op zouden hebben gereageerd en gevolgen aan zouden hebben verbonden, zonder dat daarvoor een feitelijke rechtvaardiging bestaat. De publicatie is onrechtmatig vanwege de onwaarheden die hierin staan vermeld, de ernst van de beschuldigingen, het misleidende karakter, de uiterst negatieve toonzetting, de onzorgvuldigheid die door C is betracht door onder meer geen hoor- en wederhoor toe te passen, en de professionele indruk die C heeft geprobeerd te wekken. De eer en goede naam van Clazing zijn door het onrechtmatige artikel aangetast en Clazing heeft er recht en belang bij dat haar naam wordt gezuiverd door terugtrekking van de artikelen, rectificatie hiervan en een verbod op publicatie van verdere onjuistheden over Clazing.

3.3. C voert gemotiveerd verweer, dat hierna, voor zover nodig, zal worden besproken.

4. De beoordeling van het geschil

4.1. De vraag waar het met name om gaat is of de door C gebezigde uitlatingen in zijn artikelen op internet onrechtmatig jegens Clazing moeten worden geoordeeld. Hierbij betreft het met name de stellingen en suggesties die door Clazing als onrechtmatig zijn betiteld, hetgeen volgt uit de door haar voorgestelde rectificatietekst die hiervoor is vermeld.

4.2. Nu Clazing C verwijt in zijn uitlatingen te ver te zijn gegaan, moet worden bepaald hoe in dit geval de grens moet worden getrokken tussen enerzijds de uitoefening van het recht op een vrije meningsuiting dat aan C toekomt op grond van artikel 10, eerste lid, van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), waarmee mogelijkst bestaande misstanden aan de kaak konden worden gesteld, en anderzijds bescherming tegen lichtvaardige verdachtmakingen op internet (en de schade die daarvan het gevolg kan zijn). Bij deze afweging tussen (de bescherming in) twee fundamentele rechten van eenzelfde rangorde, zullen alle ter zake dienende omstandigheden van het geval betrokken moeten worden (HR 18 januari 2008, NJ 2008, 274). In het bijzonder moet in aanmerking genomen worden:

- a. de aard van de uitlatingen waarin een verdenking of aantijging besloten ligt, en de redelijkerwijs te verwachten gevolgen voor degene jegens wie die verdenking wordt uit of die aantijging wordt gedaan;
- b. de ernst – ook maatschappelijk gezien – van de misstand welke de uitlatingen aan de kaak beogen te stellen;
- c. de mate waarin ten tijde van de uitlatingen de verdachtingen steun vonden in het toen beschikbare feitenmateriaal;
- d. de inkleding van de verdachtingen, gezien in verhouding tot de onder a t/m c bedoelde factoren;
- e. de mate van waarschijnlijkheid dat, ook zonder de verweten uitlatingen via onder meer de pers en internet, in het algemeen belang het nagestreefde doel langs andere, voor de wederpartij minder schadelijke wegen met een redelijke kans op spoedig succes bereikt had kunnen worden;
- f. een mogelijke beperking van het door de uitlatingen te veroorzaken nadeel voor degene die erdoor wordt getroffen, in verband met de kans dat de betrokken uitlatingen, ook zonder de verweten openbaarmaking of terbeschikkingstelling aan onder meer de pers, in de publiciteit zou zijn gekomen;
- g. het gezag dat derden zullen toekennen aan degene die de uitlatingen deed;
- h. de maatschappelijke positie en publieke gedragingen van degene over wie de uitlatingen worden gedaan.

4.3. De voorzieningenrechter stelt voorop dat het artikel als een perspublicatie moet worden beschouwd. C is weliswaar geen journalist, maar hij is met de artikelen in de openbaarheid getreden door het artikel te publiceren op zijn websites en hiervoor aandacht te vragen bij mediasites op het internet. Als uitgangspunt bij de beoordeling van een perspublicatie geldt het recht van vrijheid van meningsuiting. Dit impliceert dat C in beginsel de vrijheid heeft zijn visie op Clazing te publiceren. Uiteraard dient hij daarbij wel rekening te houden met de rechten en vrijheden van Clazing, zoals het recht op bescherming van haar eer en goede naam, maar dat betekent niet dat de publicatie zonder meer als onrechtmatig is aan te merken zodra daarin (deels) onware mededelingen over Clazing voorkomen. De vraag of de publicatie in dit geval als onrechtmatig is aan te merken hangt af van de concrete factoren en omstandigheden die de voorzieningenrechter hierna zal beoordelen. Voor zover C zich op het standpunt stelt dat de artikelen moeten worden aangemerkt als columns, zodat hem daarin een grotere mate van vrijheid toekomt dan in andere journalistieke genres, volgt de voorzieningenrechter Cl daarin niet. C doet immers verslag van diverse gebeurtenissen die volgens hem bij Clazing zijn voorgevallen en hij presenteert zijn stellingen en suggesties als feiten en niet als zijn opinie.

4.4. Deze zaak wordt naar het oordeel van de voorzieningenrechter in het bijzonder gekenmerkt door de aard en de ernst van de verdachtmakingen. Het betreft

verdachtmakingen van de bereidingswijze van voedsel door een onderneming die daar al jarenlang haar bedrijf van maakt en sterk afhankelijk is van een goede reputatie. De te verwachten gevolgen kunnen daarom eveneens ernstig zijn. Als de veronderstelde misstand ernstig is, is het algemeen belang daarbij sterk betrokken. De juistheid van de beschuldigingen speelt daarbij een belangrijke rol. Daarbij is niet vereist dat de geuite beschuldigingen boven redelijke twijfel vaststaan. Deze moeten echter wel voldoende steun vinden in het ten tijde van de publicatie beschikbare feitenmateriaal. Als dit feitenmateriaal de beschuldiging sterker steunt, dan is de openbaarmaking ook eerder rechtmatig. In dit verband wordt het volgende vastgesteld.

4.5. Tussen partijen is niet in geschil dat er verschillende meningen zijn over de eisen die moeten worden gesteld aan het halal slachten van kippen en dat die verschillende meningen ook worden erkend. Onder deze eisen waarover verschillend wordt gedacht, valt ook de wijze waarop het gebed moet worden opgezegd. C heeft ter zitting toegelicht dat sommigen bijvoorbeeld van mening zijn dat dit moet gebeuren bij het opstarten van een machine, anderen dat het bij aanvang van de werkdag en na de pauze moet plaatsvinden en dat sommigen menen dat het voor verscheidene kippen tegelijk kan en dat het volgens anderen voor iedere kip afzonderlijk moet. Clazing heeft gesteld dat bij haar niet machinaal wordt geslacht, maar dat iedere kip individueel wordt geslacht door een praktiserend moslim, met de juiste intentie waarbij er door de slachters de ruimte wordt genomen voor gebed en het regelmatig uitspreken van het gebed. Door haar wordt niet betwist dat tijdens het bezoek door de Raad van Oelama door haar niet kon worden bewezen dat door de slachters bij iedere kip afzonderlijk het gebed werd uitgesproken, hetgeen volgens de interpretatie van de leden van deze Raad niet halal is.

4.6. De stelling van C dat het vlees van Clazing niet aan huisdieren gevoerd mag worden is juist, indien de interpretatie van de Raad van Oelama wordt gevolgd en indien daarbij uitgegaan wordt van de stelling van C dat volgens de islam vlees dat door mensen niet mag worden gegeten ook niet aan dieren mag worden gevoerd. Deze stelling zoals opgenomen in artikel 1 is gezien het vorenstaande echter wel zeer onvolledig nu vaststaat dat vorenstaande interpretatie niet een algemeen gedragen oordeel betreft. De uitspraak wordt echter zonder enig voorbehoud gedaan en bovendien op een bijzonder diffamerende toon.

Clazing heeft de juistheid van de overige door haar onrechtmatig geachte stellingen in de artikelen gemotiveerd betwist en een toelichting gegeven ten aanzien van de door C genoemde incidenten die volgens haar allemaal anders zijn verlopen of anders moeten worden uitgelegd. Zij heeft deze betwisting nader onderbouwd met bescheiden. C heeft vervolgens slechts gesteld dat die stellingen wel op waarheid berusten, maar hij heeft deze betwisting op geen enkele wijze nader met bewijsmateriaal onderbouwd. Hij heeft weliswaar enkele passages geciteerd uit correspondentie en rapporten, waar hij naar eigen zeggen de hand op heeft weten te leggen, maar deze stukken zijn aan de wederpartij noch aan de rechtbank overgelegd. Dit had naar het oordeel van de voorzieningenrechter wel op de weg van C had gelegen. De zorgvuldigheid vereist immers dat dergelijke ernstige beschuldigingen eerst worden geuit als hiervoor bewijsmateriaal is ontvangen althans, als dit niet het geval is, dat dit in ieder geval met zodanige spoed wordt opgevraagd dat het ruim voor de behandeling ter zitting had kunnen worden overgelegd. De voorzieningenrechter moet er als gevolg van het vorenstaande van uitgaan dat de beschuldigingen geen enkele steun vinden in beschikbaar feitenmateriaal.

4.7. De wijze waarop de verdenkingen worden geuit, is zeer stelling en zonder enig voorbehoud, zonder nadere toelichting of nuance. De toon is zeer diffamerend, gezien onder meer de zinsneden 'het gif van Clazing', 'gillend wegrennen', 'doordrenkt van twijfel', 'de Clazing-beerput', 'de gifbeker moet leeg'. Partijen verschillen enigszins van mening over de status van C maar niet in geschil is dat hij zich presenteert als deskundig op het gebied van de islam en met name van het begrip halal, waarbij hij onder meer de term 'halalpolitie' bezigt. Het is dan ook aannemelijk althans geenszins denkbeeldig dat door de klanten van Clazing aan de uitlatingen van C in beginsel meer waarde zal worden toegekend dan aan uitlatingen van een willekeurige (onbekende) andere persoon.

4.8. C had andere mogelijkheden om de vermeende misstanden bij Clazing aan de kaak te stellen, door dit bijvoorbeeld bij instanties te melden dan wel door zijn publiek op zakelijke wijze hierover te informeren. Dit betekent onder meer dat, ook indien de uitlatingen wel voldoende steun zouden hebben gevonden in feitenmateriaal – waarvan zoals voormeld niet is gebleken – dat niet zonder meer het eventueel onrechtmatige karakter aan de uitlatingen zou ontnemen. Verder had naar het oordeel van de voorzieningenrechter het nadeel voor Clazing beperkt kunnen worden als C meer zorgvuldigheid had betracht alvorens hij de beschuldigingen had geuit. Het had op zijn weg gelegen om, alvorens dergelijke ernstige beschuldigingen te uiten, Clazing in de gelegenheid te stellen om een reactie te geven op de beschuldigingen alvorens het artikel te publiceren.

4.9. Al de voormelde bijzondere omstandigheden in onderling verband en samenhang in aanmerking nemende en daarbij voormelde belangen van Clazing en C afwegende, dient naar het oordeel van de voorzieningenrechter het belang van Clazing te prevaleren boven dat van C en heeft C in de gegeven omstandigheden onrechtmatig gehandeld jegens Clazing. Op deze gronden is er plaats voor de na te melden beperking van zijn vrijheid van meningsuiting, die naar het oordeel van de voorzieningenrechter noodzakelijk is in een democratische samenleving in de zin van artikel 10, tweede lid, EVRM.

4.10. De voorzieningenrechter acht gezien alle omstandigheden een rectificatie een passende maatregel om de ingetreden negatieve effecten op te heffen dan wel zo veel mogelijk te beperken en hij acht het redelijk om aan die rectificatie de voorwaarden te stellen als hierna vermeld. Als gevolg van vorenstaande overwegingen heeft de voorzieningenrechter de door Clazing voorgestelde rectificatietekst aangepast zoals hierna vermeld.

4.11. Het onder IV. gevorderde verbod acht de voorzieningenrechter niet toewijsbaar. Nog daargelaten dat met dit verbod executieproblemen onvermijdelijk zijn, kan thans niet worden uitgesloten dat bepaalde beschuldigingen in de toekomst wel rechtmatig zijn.

4.12. Wat betreft het gevorderde voorschot op een schadevergoeding wordt vooropgesteld dat ten aanzien van een geldvordering in kort geding terughoudendheid is geboden. Niet alleen zal moeten worden onderzocht of het bestaan van die vordering voldoende aannemelijk is, maar tevens of daarnaast sprake is van feiten en omstandigheden die meebrengen dat uit hoofde van onverwijld spoed een onmiddellijke voorziening is vereist. Thans staat echter nog op geen enkele wijze vast of er schade zal zijn en zo ja, hoe hoog deze zal zijn, onder meer omdat de rectificatie nog moet worden geplaatst en de gevolgen daarvan onduidelijk zijn. Clazing heeft deze vordering ook niet nader onderbouwd, zodat

het bestaan van de vordering onvoldoende aannemelijk is geworden. Deze zal dan ook worden afgewezen.

4.13. Oplegging van een dwangsom, als stimulans tot nakoming van de te geven beslissing, is aangewezen. De op te leggen dwangsom zal worden gemaximeerd. Voorts zal er worden bepaald dat de op te leggen dwangsom vatbaar is voor matiging door de rechter, voor zover handhaving daarvan naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn, mede in aanmerking genomen de mate waarin aan de veroordeling is voldaan, de ernst van de overtreding en de mate van verwijtbaarheid daarvan.

4.14. C zal, als de (grotendeels) in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld in de kosten van dit geding.

5. De beslissing

De voorzieningenrechter:

- beveelt C om het artikel "het vergif van Clazing" althans links naar dit artikel binnen 24 uur na betekening van dit vonnis van internet te verwijderen voor zover hij daartoe zelf in staat is, en voor zover Chouaati daartoe niet zelf in staat is, om binnen 24 uur na betekening van dit vonnis de beheerders van websites waarop het artikel althans links naar het artikel zijn geplaatst (waaronder maar niet beperkt tot www.wijblijvenhier.nl) schriftelijk te verzoeken, met meezending van het vonnis, om het artikel per omgaande te verwijderen en om binnen 48 uur na betekening van het vonnis de bewijzen van deze aanschrijvingen aan de advocaat van Clazing te verschaffen;

- beveelt C om het artikel "de beschermheer (waliy) van Clazing" althans links naar dit artikel binnen 24 uur na betekening van dit vonnis van internet te verwijderen voor zover hij daartoe zelf in staat is, en voor zover C daartoe niet zelf in staat is, om binnen 24 uur na betekening van dit vonnis de beheerders van websites waarop het artikel althans links naar het artikel zijn geplaatst schriftelijk te verzoeken, met meezending van het vonnis, om het artikel per omgaande te verwijderen en om binnen 48 uur na betekening van het vonnis de bewijzen van deze aanschrijvingen aan de advocaat van Clazing te verschaffen;

- beveelt C om binnen 24 uur na betekening van dit vonnis de genoemde artikelen te rectificeren door de hierna volgende rectificatietekst, zonder begeleidend commentaar en in hetzelfde lettertype en dezelfde lettergrootte als de artikelen, bovenaan de homepage van de websites te (doen) plaatsen en twee weken daar geplaatst te laten, alsmede om deze tekst met het verzoek tot plaatsing te sturen naar (de beheerders van) websites en andere media die aandacht hebben besteed aan het artikel, waaronder maar niet beperkt tot www.wijblijvenhier.nl, www.moslimvandaag.nl en www.nieuws.marokko.nl en om binnen 48 uur na betekening van het vonnis de bewijzen hiervan aan de advocaat van Clazing te verschaffen;

“Rectificatie van de artikelen “het vergif van Clazing” en “de beschermheer (waliy) van Clazing”

Hierbij wil ik voormelde artikelen rectificeren, omdat ik in deze artikelen diverse beschuldigingen heb geuit en suggesties heb gewekt, beide ten nadele van Clazing, die onrechtmatig waren. Het betreft de stellingen dat:

- *de inspectie van de Maleisische Halal Autoriteit grote misstanden aan het licht bracht en dat zij geschokt hebben gereageerd op het slachthuis van Clazing;*
- *Clazing is doordrenkt van twijfel en een bewezen geschiedenis heeft van minachting voor de islam en de moslim-consument;*
- *Clazing wisselt van certificeerder wanneer het haar uitkomt en certificeerders inhuurt zodra zij negatief in het daglicht komt te staan om voor haar in de bres te springen;*

en de suggesties dat:

- *Clazing incorrect heeft gehandeld rond een partij vervuild vlees van een Belgische leverancier van Clazing;*
- *een Zuid-Afrikaanse zakendelegatie geschokt zou zijn door een bezoek aan het slachthuis van Clazing;*
- *er een officiële beoordeling zou hebben plaatsgevonden door SANHA en dat deze negatief was;*
- *er nog meer niet gepubliceerde schandalen rond Clazing zouden spelen;*
- *de moslimconsument de afgelopen tien jaar dankzij Clazing rotzooi voorgeschoteld heeft gekregen.*

Bij de stelling dat het vlees van Clazing volgens de islamitische fiqh-regels niet eens aan huisdieren gevoerd mag worden, heb ik nagelaten te vermelden dat deze stelling is gebaseerd op de omstandigheid dat uit onderzoek door de raad van Oelama is gebleken dat niet op elke kip individueel “Bismillahi Allahu Akbar” wordt opgezegd.

Voormelde stellingen en suggesties vinden geen steun in feitenmateriaal, ik heb onvoldoende zorgvuldigheid in acht genomen bij de publicatie, de teksten zijn nodeloos diffamerend en ik heb de eer en goede naam van Clazing aangetast. De voorzieningenrechter te 's-Gravenhage heeft mij in een vonnis van 13 september 2012 bevolen deze rectificatie te plaatsen.

C)

- veroordeelt C tot betaling van een dwangsom van € 5.000,- voor iedere dag dat hij niet aan voormelde bevelen voldoet of het voormelde verbod overtreedt, met een maximum van € 100.000,-;

- bepaalt dat de op te leggen dwangsom vatbaar is voor matiging door de rechter, voor zover handhaving daarvan naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn, mede in aanmerking genomen de mate waarin aan de veroordeling is voldaan, de ernst van de overtreding en de mate van verwijtbaarheid daarvan;

- veroordeelt C om binnen 14 dagen na de datum van dit vonnis de kosten van dit geding, tot dusverre aan de zijde van Clazing begroot op € 1.472,17, waarvan € 816,- aan salaris advocaat, € 575,- aan griffierecht en € 81,17 aan dagvaardingskosten, aan Clazing te betalen;

-
- bepaalt dat C bij gebreke van tijdige betaling de wettelijke rente over de proceskosten verschuldigd is;
 - verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad;
 - wijst af het meer of anders gevorderde.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.J. Paris en in het openbaar uitgesproken op 13 september 2012.

ts

Mr. Leijendekker-Schub

LSam